

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2012 m. vasario 13 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų: Dangutės Ambrasienės (pranešėja), Gražinos Davidonienės ir Antano Simniškio (kolegijos pirmininkas),

rašytinio proceso tvarka teismo posėdyje išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovų uždarnosios akcinės bendrovės „Audata“ ir uždarnosios akcinės bendrovės „Generosus dominus“ kasacinius skundus dėl Šiaulių apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2011 m. gegužės 2 d. sprendimo peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovų uždarnosios akcinės bendrovės „Audata“ ir uždarnosios akcinės bendrovės „Generosus dominus“ ieškinius atsakovui kooperatinei bendrovei „Jonas ir sūnūs“, tretieji asmenys K. Š., akcinės bendrovė Turto bankas, dėl varžytynių akto pripažinimo negaliojančiu ir nuostolių atlyginimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

Byloje keliami varžytynių, kurių metu buvo parduotas realiai neegzistuojantis daiktas, akto teisėtumo ir bankroto administratoriaus, vykdžiusio varžytynes, civilinės atsakomybės klausimai. Klaipėdos apygardos teismo 2006 m. sausio 3 d. nutartimi L. M. įmonei iškelta bankroto byla; įmonės administratoriumi paskirta kooperatinė bendrovė „Jonas ir sūnūs“. Klaipėdos apygardos teismo 2007 m. gegužės 12 d. nutartimi nuspręsta L. M. įmonę likviduoti, 2007 m. spalio 16 d. nutartimi – išregistruoti šią įmonę iš Juridinių asmenų registro.

2007 m. balandžio 25 d. vykusiose bankrutavusios įmonės turto pardavimo varžytnėse buvo parduotas įmonės turtas – nebaigtas statyti (baigtumas 19 proc.) gyvenamasis namas, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), esantis (duomenys neskelbtini), už 21 500 Lt. Šį turtą lygiomis dalimis įsigijo ieškovai UAB „Audata“ ir UAB „Generosus Dominus“.

Ieškovai kreipėsi į Registrų centro Klaipėdos filialą, prašydami įregistruoti nuosavybės teises į varžytnėse įsigytą nekilnojamąjį turtą, tačiau šis atsisakė. Klaipėdos apygardos administracinis teismas 2008 m. kovo 7 d. sprendimu atmetė ieškovų skundą dėl atsisakymo įregistruoti daiktines teises į gyvenamąjį namą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2009 m. vasario 2 d. nutartimi paliko nepakeistą Klaipėdos apygardos administracinio teismo 2008 m. kovo 7 d. sprendimą. Teismas nurodė, kad L. M. 1993 m. gegužės 3 d. nusipirko

gyvenamojo namo pamatus, esančius (duomenys neskelbtini). Šios sutarties pagrindu Nekilnojamojo turto registre buvo atlikta L. M. nuosavybės teisių į nekilnojamąjį turtą registracija. 1998 m. birželio 11 d. valstybinės žemės sklypo pirkimo–pardavimo sutartimi L. M. nusipirko ir žemės sklypą (kadastrinis Nr. (duomenys neskelbtini), esantį (duomenys neskelbtini), kurį 1999 m. liepos 16 d. pardavė A. P. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos tarnyba 2000 m. rugpjūčio 7 d. A. P. yra išdavusi leidimą šiame žemės sklype vykdyti statybos darbus; pagal 2005 m. gegužės 26 d. registro duomenis šiame žemės sklype yra pastatytas gyvenamasis namas su kiemo statiniais (baigtumas 66 proc.). Teismas konstatavo, kad 1993 metais surinktų kadastrinių matavimų metu pradėto statyti gyvenamojo namo pamatai, kuriuos iš bankrutavusios L. M. įmonės pagal 2007 m. birželio 1 d. viešųjų varžytynių aktą įsigijo ieškovai, gali būti sunykę, ir padarė išvadą, jog varžytynių vykdytojas atsakovas kooperatinė bendrija „Jonas ir sūnūs“ pardavė viešosiose varžytynėse nebaigto statyti gyvenamojo namo pamatus nepatikslinęs nekilnojamojo daikto kadastro duomenų. Jie įrašyti Nekilnojamojo turto registro centriniame duomenų banke, tačiau neatitinka faktinių nekilnojamojo daikto kadastro duomenų, t. y. bankroto administratorius pardavė neegzistuojantį turtą.

Ieškovas UAB „Audata“ 2009 m. spalio 12 d. kreipėsi į teismą, prašydamas pripažinti 2007 m. balandžio 25 d. turto pardavimo iš viešųjų varžytynių aktą Nr. 1 negaliojančiu ir priteisti iš atsakovo 10 750 Lt nuostoliams atlyginti, procesines palūkanas bei bylinėjimosi išlaidas.

Ieškovas UAB „Generosus dominus“ 2009 m. lapkričio 16 d. kreipėsi į teismą, prašydamas pripažinti negaliojančiu 2007 m. balandžio 25 d. viešųjų varžytynių aktą Nr. 1 ir priteisti iš atsakovo 10 750 Lt žalai atlyginti, 1625,75 Lt palūkanų, taip pat procesines palūkanas bei bylinėjimosi išlaidas.

Ieškovai teigė, kad varžytynių aktas pripažintinas negaliojančiu CPK 602 straipsnio 1 dalies 1 punkto pagrindu, nes jų metu buvo parduotas skolininkui – likviduojamai L. M. įmonei nepriklausantis turtas. Restitucijos taikymas šiuo atveju negalimas. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. vasario 2 d. nutartimi konstatuota aplinkybė, kad bankroto administratorius pardavė neegzistuojantį, kitam asmeniui priklausantį turtą, laikytina prejudiciniu faktu šioje byloje. Ieškovų nuomone, tokios faktinės aplinkybės – pagrindas reikalauti, kad atsakovas atlygintų padarytus nuostolius.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų sprendimų esmė

Šiaulių miesto apylinkės teismas 2010 m. spalio 14 d. sprendimu ieškinius tenkino, pripažino negaliojančiu 2007 m. balandžio 25 d. viešųjų varžytynių aktą Nr. 1, kuriuo buvo parduotas bankrutavusios L. M. įmonės turtas – nebaigtas statyti gyvenamasis namas (baigtumas 19 proc.); priteisė ieškovui UAB „Audata“ ir bendraieškoviui UAB „Generosus dominus“ iš atsakovo po 10 750,00 Lt, procesines palūkanas bei bylinėjimosi išlaidas.

Teismas nurodė, kad atsakovas buvo bankrutavusios L. M. įmonės bankroto administratorius, vykdė visus su bankroto procedūra susijusius veiksmus, jam bankroto procese atstovavo trečiasis asmuo K. Š. Teismas konstatavo, kad bankroto administratorius neįvykdė visų įstatyme nustatytų reikalavimų nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo sutarčiai sudaryti – nesudarė varžytynėse parduoto nekilnojamojo daikto priėmimo–perdavimo akto. Taigi, pagal 2007 m. balandžio 25 d. viešųjų varžytynių aktą ieškovai neįgijo nei daikto, nei nuosavybės teisių į šį daiktą. Be to, bankroto administratorius, organizuodamas skolininkui priklausančio daikto varžytynes, turėjo įsitikinti realiu daikto egzistavimu, patikrinti skolininko nuosavybės teises į parduodamą daiktą, tačiau to nepadarė. Aplinkybė, kad skolininkui nuosavybės teise priklausęs nekilnojamas daiktas buvo ne jam nuosavybės teise priklausančiame žemės sklype, kad nesutampa bankrutuojančiai įmonei priklausančio nekilnojamojo daikto ir A. P. nuosavybės teise priklausančiame žemės sklype esančio statinio kadastriniai duomenys, turėjo būti žinoma ir

bankroto administratoriui. Teismas nurodė, kad restitucija nagrinėjamu atveju negalima, nes nėra ir pirkimo–pardavimo sutarties momentu nebuvo paties daikto.

Teismas ieškinį tenkino ne tik pripažindamas bankroto administratoriaus veiksmus, vykdamas varžytynes, neteisėtai, bet ir tuo pagrindu, kad bankroto administratorius kaip pardavėjas neįvykdė įstatyme nustatytos pareigos perduoti daiktą (CK 6.324 straipsnis); pripažino, kad pagrįstas ieškovų reikalavimas grąžinti už daiktą, kurio neįgijo, sumokėtą sumą, todėl iš atsakovo jų naudai priteisė varžytynėse sumokėtą sumą; atsakovui negrąžinus ieškovams įmokų už neperduotą nekilnojamąjį turtą, teismas laikė praleidusiu terminą tinkamai įvykdyti prievolę, todėl ieškovų naudai priteisė procesines palūkanas.

Šiaulių apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2011 m. gegužės 2 d. sprendimu tenkino atsakovo apeliacinį skundą, Šiaulių miesto apylinkės teismo 2010 m. spalio 14 d. sprendimą panaikino ir ieškinį atmetė. Kolegija nutartyje nurodė, kad teismas šioje byloje sutapatino du savarankiškus juridinius asmenis – atsakovą bankroto administratorių ir bankrutavusią L. M. įmonę. Tai svarbu sprendžiant, kas turėtų grąžinti ieškovams jų sumokėtus pinigus pagal nekilnojamojo daikto pirkimo–pardavimo sutartį – gauti už parduotą nekilnojamąjį turtą pinigai buvo pervesti bankrutuojančios įmonės kreditoriui (AB Turto bankui). Teismui teigiant, kad bankrutavusi įmonė neturėjo teisės gauti ieškovų už parduotą daiktą sumokėtų pinigų, laikytina, jog AB Turto bankas nepagrįstai juos gavo. Kitoks šios situacijos aiškinimas, teismo nuomone, neatitiktų pirkimo–pardavimo sutarties reglamentavimo ir būtų nesąžiningas atsakovui, nes jis iš šio sandorio nieko negavo.

Kolegija, remdamasi bylos duomenimis, nurodė, kad bankrutuojančios įmonės kreditorių 2007 m. sausio 24 d. susirinkime kreditoriai įpareigojo administratoriaus įgaliotą asmenį parduoti varžytynėse L. M. vardu registruotą nebaigtą statyti gyvenamąjį namą, pirmosioms varžytynėms nustatant 10 000 Lt kainą. Bankroto administratorius nėra teismo antstolis, todėl jam vykdamas bankrutuojančios įmonės turto varžytynėse pardavimą yra taikomi žemesni reikalavimai nei teismo antstoliui. Kolegijos nuomone, bankroto administratorius neturėjo pagrindo suabejoti parduodamo daikto realumu, nes Klaipėdos apygardos teismas, pradėjęs vykdyti bankroto procedūras, 2006 m. balandžio 27 d. nutartimi taikė laikinas apsaugos priemones – areštavo šį nekilnojamąjį daiktą pagal 1993 m. balandžio 19 d. užfiksuotus kadastro duomenis; kitų duomenų dėl šio daikto ir žemės sklypo, kurie leistų vietovėje identifikuoti L. M. namą, Registro centro išrašė nebuvo. Dėl to, kad nebuvo bendros žemės ir statinių registravimo sistemos, sunku buvo identifikuoti varžytynėse parduotą nekilnojamąjį daiktą. Byloje nustatyta, pagal 1993 m. gegužės 3 d. pirkimo–pardavimo sutartį L. M. įgijo iš A. B. statomo namo pamatus; Nekilnojamojo turto registre L. M. nuosavybės teisės į šį daiktą įregistruotos nuo 1993 m. gegužės 12 d. Tuo metu egzistavo du atskiri registrai – žemės ir statinių. Žemės kadastrą ir registrą tvarkė apskričių valdytojų administracijų padaliniai miestuose ir rajonuose, statinių kadastrą ir registrą – Respublikinis inventorizavimo, projektavimo ir paslaugų biuras. Įrašuose apie statinius nebuvo fiksuojama, kokiame žemės sklype yra šis statinys, nebuvo suformuotas bendras turto vienetas – žemė su joje esančiais statiniais. VĮ Registrų centro duomenų bazėje užfiksuota, kad L. M. (duomenys neskelbtini) nuo 1998 m. birželio 11 d. iki liepos 23 d. nuosavybės teise priklausė 11,35 aro kitos paskirties žemės; dabartinis šio sklypo savininkas A. P.; sklype yra pastatas, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), tačiau jokių kitų duomenų apie šiuo numeriu pažymėtą pastatą nepateikiama. A. P. priklausančiame žemės sklype yra nebaigtas statyti namas, turintis kitą unikalų numerį nei L. M. priklausančių pamatų. Oficialių duomenų, kad tai tas pats sklypas, kuriame 1993 metais buvo pradėta L. M. priklausančio namo statyba, nėra.

Vertindama atsakovo vykdytą varžytynių procedūrą, kolegija pažymėjo, kad bankroto administratorius, prieš skelbdamas varžytynes, gavo visų varžytynių dalyvių patvirtinimą, jog jie yra apžiūrėję parduodamą turtą; buvo pateikti duomenys apie bankrutuojančios įmonės parduodamą iš varžytynių turtą, t. y. varžytynių dalyviai turėjo suprasti, kad kadastro duomenys yra klaidingi ir iš varžytynių parduodami tik nebaigto statyti namo pamatai (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini)). Šių aplinkybių pagrindu kolegija padarė išvadą, kad bankroto administratoriaus įgaliotas asmuo

elgėsi rūpestingai ir sąžiningai, varžytynių dalyviams pateikė visą informaciją apie parduodamą turtą. Kolegijos nuomone, ieškovai pažeidė pareigą būti rūpestingiems, t. y. būdami verslininkai, turėjo elgtis apdairiai, įsitikinti apie šio turto realų egzistavimą ir prisiimti galimą riziką. Abu ieškovai yra juridiniai asmenys – verslininkai. Kolegija atkreipė dėmesį į tai, kad vienas iš ieškovų (UAB „Audata“) užsiima bankrutuojančių įmonių administravimu. Byloje nėra duomenų, kad ieškovams būtų trukdoma sužinoti apie įsigyjamą daiktą, todėl kolegija pripažino, jog ieškovai nebuvo sukklaidinti, veikė savo rizika ir turi prisiimti atitinkamus neigiamus padarinius.

Teismas, tenkindamas ieškinį, neįvertino, kad nėra bankroto administratoriaus kaltės dėl bankrutuojančiai įmonei priklausiusio turto žuvimo. Nesant įrodymų, kad dėl pamatų žūties kaltas bankroto administratorius, ieškinys negali būti tenkinamas, nes ieškovai žinojo, kad perka tik pamatus be žemės sklypo (CK 6.327 straipsnio 2 dalis).

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į kasacinį skundą teisiniai argumentai

Kasaciniais skundais ieškovai UAB „Audata“ ir UAB „Generosus dominus“ prašo panaikinti Šiaulių apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2011 m. gegužės 2 d. sprendimą ir palikti galioti Šiaulių apygardos teismo 2010 m. spalio 14 d. sprendimą. Kasacinis skundas grindžiamas tokiais argumentais:

1. *Dėl bankroto administratoriaus, vykdžiusio turto pardavimo iš varžytynių, atsakomybės.* Apeliacinės instancijos teismas nevertino ir nepasisakė dėl atsakovo, kaip bankroto administratoriaus, veiksmų vykdant varžytynes teisėtumo, netyrė ir nevertino faktinių bylos aplinkybių, leidžiančių taikyti jam civilinę atsakomybę. Bankroto administratorius disponuoja bankrutuojančios įmonės turtu, užtikrina jų apsaugą ir Bankroto įstatymo nustatyta tvarka organizuoja turto pardavimą ar perdavimą kreditoriams. Atsakomybė už bankrutuojančios įmonės turto netinkamą pardavimą tenka bankroto administratoriui. Vykdydamas turto pardavimą iš varžytynių pardavimą, jis privalo laikytis įstatyme nustatytų turto realizavimo procedūrų. Tuo atveju, kai parduodamas iš varžytynių skolininkui nepriklausantis turtas, teismas gali turto pardavimo iš varžytynių aktą pripažinti negaliojančiu (CPK 602 straipsnio 1 dalies 1 punktas), o bankroto administratorius privalo atlyginti dėl to atsiradusius nuostolius (ĮBĮ 11 straipsnio 6 dalis). Apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai suabsoliutino aplinkybę, kad už nekilnojamąjį turtą sumokėta suma perduota kreditoriui – kasatorius nei sutarties, nei delikto pagrindu neturi teisės pareikšti šiam kreditoriui ieškinio. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo išaiškinta, kad bankroto administratorius įstatyme nustatyta tvarka privalo atlyginti nuostolius, atsiradusius dėl jo kaltės (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2010 m. gruodžio 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-508/2010); teisės aktuose nustatytos varžytynių vykdymo tvarkos pažeidimas lemia bankroto administratoriaus civilinę atsakomybę (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2007 m. sausio 23 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-11/2007).

2. *Dėl bankroto administratoriaus veiksams taikytinų standartų.* Kasatorius nesutinka su apeliacinės instancijos teismo išvada, kad atsakovui netaikytini įprasti atidaus, atsargaus ir rūpestingo asmens elgesio standartai. Žinomai neegzistuojančio objekto pardavimas aiškiai neatitinka bankroto administratoriaus kaip profesinę veiklą vykdančio asmens būtinų elgesio standartų. Klaipėdos apygardos administracinio teismo 2008 m. kovo 7 d. sprendime konstatuota, kad bankroto administratoriaus atstovas K. Š. patvirtino, jog varžytynių metu faktiškai pardavė tik įrašą apie nuosavybę. Šis prejudicinis faktas byloje nepaneigtas. Teismų praktikoje taip pat išaiškinta, kad bankroto administratorius yra verslu užsiimantis subjektas, savo rizika ir atsakomybe teikiantis administravimo paslaugas, todėl jam tenka neapdairių veiksmų neigiamų padarinių rizika (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2010 m. gruodžio 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-508/2010). Dėl to atsakovo atstovo veiksmai turi būti vertinami pagal analogiškos profesinės atsakomybės standartus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo

Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2003 m. kovo 31 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-438/2003; 2002 m. birželio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-647/2002).

3. *Dėl varžytynių akto pripažinimo niekiniu.* Apeliacinės instancijos teismas, naikindamas visą pirmosios instancijos teismo sprendimą ir atmesdamas ieškinį, netinkamai taikė materialiosios teisės normas ginčo šalių santykiams ir jų padariniams kvalifikuoti. Teismas nepagrįstai viešųjų varžytynių akto nepripažino niekiniu *ex officio* – varžytynių metu parduodamas daiktas neegzistavo, t. y. nebuvo varžytynių dalyko. Tokios sutarties neįmanoma įvykdyti, nes nėra šio sandorio dalyko (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2009 m. gruodžio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-540/2009). Apeliacinės instancijos teismas neįvertino įrodymų, kad varžytynių metu daiktas tikrai neegzistavo.

Atsiliepimais į ieškovų kasacinius skundus atsakovas prašo kasacinius skundus atmesti, o skundžiamą apeliacinės instancijos teismo sprendimą palikti nepakeistą. Atsiliepimas grindžiamas šiais argumentais:

1. *Dėl bankroto administratoriaus, vykdžiusio turto pardavimo iš varžytynių, atsakomybės.* Apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad bankroto administratorius turto pardavimo iš varžytynių procedūras vykdė laikydamasis ĮBĮ nustatytų reikalavimų. Atsakovo nuomone, nėra sąlygų bankroto administratoriaus atsakomybei kilti, t. y. kasatoriai neįrodė bankroto administratoriaus neteisėtų veiksmų, padarytos žalos ir jų priežastinio ryšio. Byloje esančių įrodymų pagrindu negalima pripažinti, kad atsakovas atliko kokius nors neteisėtus veiksmus ar yra jo kaltės dėl pamatų žuvimo. Nepagrįstas kasacinio skundo argumentas, kad varžytynėse atsakovas pardavė neegzistuojantį daiktą. Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad L. M. nusipirko nebaigto statyti namo pamatus, ši notarine tvarka patvirtinta sutartis buvo įregistruota Nekilnojamojo turto registre. Jo duomenys laikomi teisingais ir išsamiais, kol jie nenuginčyti įstatyme nustatyta tvarka. Dėl to nėra pagrindo teigti, kad kasatorių įsigytas daiktas varžytynių metu neegzistavo, ir tuo pagrindu varžytynių sandorį pripažinti niekiniu. Apeliacinės instancijos teismas teisingai pažymėjo, kad pamatai vėliau žuvo, bet dėl to nėra bankroto administratoriaus kaltės. Kasatoriai laisva valia dalyvavo varžytynėse ir pirkė nekilnojamąjį daiktą, todėl negali teigti, jog jiems yra padaryta žalos. Byloje nekonstatuota, kad atsakovas kaip nors būtų nuslėpęs informaciją nuo varžytynių dalyvių. Priešingai, varžytynių dalyviai patvirtino, kad iki varžytynių apžiūrėjo turtą.

2. *Dėl bankroto administratoriaus veiksams taikytinų standartų.* Nors kasatoriai akcentuoja atsakovo profesinę rūpestingumo pareigą, tačiau analogiška rūpestingumo pareiga turi būti taikoma ir kasatoriams (kasatorius UAB „Audata“ yra bankrutuojančių įmonių administravimu užsiimantis juridinis asmuo, kasatorius UAB „Generosus dominus“ – verslu užsiimantis juridinis asmuo). Kasatoriai neabejotinai turėjo žinoti, koks daiktas parduodamas, patikrinti šio daikto duomenis Nekilnojamojo turto registre. Jie veikė kaip verslininkai, užsiimantys bankrutuojančių įmonių turto supirkimu, todėl turi prisiimti tokių santykių riziką.

Atsiliepimu į ieškovų kasacinius skundus trečiasis asmuo administratoriaus kooperatinė bendrija „Jonas ir sūnūs“ įgaliotas asmuo K. Š. prašo kasacinius skundus atmesti, o skundžiamą apeliacinės instancijos teismo sprendimą palikti nepakeistą. Atsiliepimas grindžiamas šiais argumentais:

1. *Dėl bankroto administratoriaus, vykdžiusio turto pardavimo iš varžytynių, atsakomybės.* Byloje esantys duomenys patvirtina, kad bankroto administratoriaus veiksmai, parduodant bankrutavusios įmonės turtą, buvo teisėti. Bankroto administratoriaus įgaliotas asmuo, vykdydamas bankrutavusios įmonės kreditorių susirinkime priimtą sprendimą, kuris jam yra privalomas, elgėsi rūpestingai ir sąžiningai, varžytynių dalyviams pateikė visą informaciją apie parduodamą nekilnojamąjį turtą. Dalyviai žinojo, kad parduodami tik pamatai, kurie yra kitam asmeniui priklausančiame žemės sklype, todėl pirkėjų motyvai yra neaiškūs. Kadangi kasatoriai prieš varžytynes pasirašė atmintinę, tai galima teigti, kad jie turėjo visą informaciją apie perkamo turto egzistavimą, buvo išsamiai informuoti bankroto administratoriaus apie esamą turto padėtį.

Pardavimas iš varžytynių nėra komercinis sandoris, be to, iš šio sandorio bankroto administratorius jokio pelno negavo ir nesiekė gauti. Už parduotą iš varžytynių turtą lėšos buvo pervestos bankrutuojančios įmonės kreditoriui.

Atsiliepimais į ieškovų kasacinius skundus trečiasis asmuo Turto bankas prašo kasacinius skundus atmesti, o skundžiamą apeliacinės instancijos teismo sprendimą palikti nepakeistą. Atsiliepimas grindžiamas šiais argumentais:

Kasatoriai yra verslininkai, todėl jiems taikytini aukštesni atidumo ir rūpestingumo standartai, jie turėjo realių galimybių susirinkti visą informaciją apie perkamą turtą ir įvertinti riziką. Bankroto administratorius veikė rūpestingai ir sąžiningai, pateikė varžytynių dalyviams informaciją apie parduodamą turtą. Kasatoriai patvirtino, kad yra apžiūrėję perkamą turtą, todėl savo rizika prisiėmė iš to kylančius teisinius padarinius. Trečiasis asmuo mano, kad teismas tinkamai taikė materialiosios teisės normas ir nenukrypo nuo teismų praktikos, todėl nėra pagrindo pripažinti varžytynių aktą negaliojančiu.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a :

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Byloje keliami varžytynių akto pripažinimo negaliojančiu ir bankroto administratoriaus padarytų pažeidimų, parduodant varžytynėse realiai neegzistuojantį nekilnojamojo turto objektą, klausimai. Vertindami varžytynių procedūrą byla nagrinėję teismai skirtingai sprendė dėl varžytynių organizatoriaus – bankroto administratoriaus – ir pirkėjų atsakomybės dėl parduoto varžytynėse neegzistuojančio objekto. Kadangi byloje keliami teisės taikymo ir aiškinimo klausimai, teisėjų kolegija dėl jų pasisako.

Dėl varžytynių akto pripažinimo negaliojančiu

Kasaciniame skunde nurodoma, kad apeliacinės instancijos teismas atmesdamas ieškinį privalėjo atsižvelgti ir atitinkamai įvertinti, jog viešųjų varžytynių aktas, kurio dalykas sudarymo metu neegzistuoja, yra niekinis.

Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad sprendžiant dėl prašymo įregistruoti daiktines teises į nebaigto statyti namo dalį, įsigytą varžytynėse, Klaipėdos apygardos administracinio teismo 2008 m. kovo 7 d. sprendimu konstatuota, jog negalima identifikuoti nekilnojamojo daikto, parduoto pagal 2007 m. birželio 1 d. viešųjų varžytynių aktą. Pirkimo–pardavimo sutarties dalyku esantis daiktas turi būti individualizuotas: nurodyti duomenys apie nekilnojamąjį daiktą, to daikto vieta atitinkamame žemės sklype ar jo vieta kitame daikte (CK 6.396 straipsnio 1 dalis). Jeigu sutartyje nurodytų duomenų nėra, tokia sutartis negalioja (CK 6.396 straipsnio 2 dalis). Toks reglamentavimas yra dėl to, kad prievolės dalykas tenkintų vienokius ar kitokius asmens poreikius, o ne būtų betikslis. Sutarties dalyko įmanomumas reiškia, kad galima įsipareigoti atlikti tik tai, kas įmanoma, nes, susitarus dėl to, kas neįmanoma, prievolė negalioja (*impossibillum nulla obligatio est*). Sutartis dėl neatitikties įmanomumo reikalavimams yra niekinė, jeigu visiškai, objektyviai negalima įvykdyti to, dėl ko šalys susitarė (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus išplėstinės teisėjų kolegijos 2009 m. gruodžio 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje *V. G. v. K. P., kt.*, bylos Nr. 3K-7-540/2009). Byloje nustatyta, kad neįmanoma įvykdyti varžytynių akto dėl nekilnojamojo daikto pardavimo, nes sutarties sudarymo metu jis fiziškai neegzistavo ir nebuvo

galimybių įgyvendinti su tuo daiktu susijusių teisių, t. y. buvo daikto fizinis neįmanomumas. Sandoris dėl tokio daikto pirkimo–pardavimo yra niekinis (CK 1.80 straipsnio 1 dalis, 6.396, 6.398 straipsniai). Kadangi varžytynių aktas dėl nebaigto statyti gyvenamojo namo yra negaliojantis, o restitucija negalima (bankrutuojanti įmonė, kuri gavo pinigus pagal šį sandorį, yra likviduota ir išregistruota), tai sprendžiant nuostolių atlyginimo klausimą, aktualus yra bankroto administratoriaus ir pirkėjų atsakomybės klausimas.

Dėl bankroto administratoriui taikytinų elgesio standartų ir jo atsakomybės

Kasatoriai teigia, kad apeliacinės instancijos teismas sprendė, jog bankroto administratorius elgėsi rūpestingai ir sąžiningai, o kasatoriai, kaip verslininkai, pažeidė pareigą būti rūpestingiems, t. y. netaikydamas atsakovo elgesiui profesinės veiklos standartų, netinkamai įvertino bankroto administratoriaus veiksmus, sudarančius pagrindą profesinei civilinei atsakomybei kilti. Kadangi bankroto administratoriaus civilinė atsakomybė priskirtina profesinės civilinės atsakomybės kategorijai, tai, sprendžiant dėl bankroto administratoriaus civilinės atsakomybės ir veiksmų teisėtumo, bankroto administratoriaus veikla ir elgesys turi būti įvertinti pagal bankroto administratoriui taikytinus profesinės veiklos standartus.

Pagal Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 1 dalį bankrutuojančios įmonės administratorius yra teismo paskirtas fizinis ar juridinis asmuo, Įmonių bankroto įstatymo nustatyta tvarka valdantis, naudojantis bankrutuojančios įmonės turta, bankuose esamas lėšas ir jomis disponuojantis, privalantis užtikrinti bankrutuojančios įmonės turto apsaugą, vadovaujantis įmonės ūkinei komercinei veiklai, privalantis ginti visų kreditorių ir bankrutuojančios įmonės interesus, organizuojantis ir vykdamas visus būtinus bankroto procedūros darbus. Atsižvelgiant į tai, kad bankrutuojančios įmonės interesų gynimas yra ir kreditorių visumos interesų gynimas, nes įstatymo nuostatas atitinkantis bankroto administravimas sudaro sąlygas įmonei didesne apimtimi atsiskaityti su kreditoriais, kasacinio teismo praktikoje, apibūdinant bankroto administratoriaus teisinę padėtį, pažymėta, kad bankroto administratorius visų pirma yra teismo paskirtas skolininko (bankrutuojančios įmonės) atstovas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2011 m. gruodžio 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje bankrutuojančios *L. K. individualios įmonės „Talka“ administratorius V. K. v. UAB „Skirnuva“*, bylos Nr. 3K-3-477/2011). Taigi bankroto administratorius yra itin plačius įgaliojimus įmonės bankroto procese turintis asmuo, nuo kurio veiksmų priklauso tinkama pačios įmonės, kartu ir visų kreditorių teisėtų interesų apsauga, bankroto procedūrų vykdymo sklandumas ir skaidrumas.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2008 m. lapkričio 4 d. nutartyje, priimtoje civilinėje byloje *A. Č. v. A. M.*, bylos Nr. 3K-3-554/2008, nurodyta, kad administratorius yra ypatingą teisinę padėtį bankroto procese turintis šio proceso dalyvis, nuo kurio veiksmų sąžiningumo ir aktyvumo priklauso kreditorių ir skolininko interesų apgynimas. Kasacinis teismas yra pažymėjęs ir tai, kad administratorius yra savo srities profesionalas, kuriam teisės aktų nustatyti specialūs kvalifikaciniai reikalavimai, taikomi aukštesni veiklos bei atsakomybės standartai, jį saisto specialios etikos taisyklės ir bendrieji teisės principai. Dėl to bankroto administratorius, atstovaudamas kreditoriui ir bankrutuojančios įmonės interesams, turi veikti itin sąžiningai, rūpestingai, atidžiai ir kvalifikuotai tam, kad bankroto procedūros būtų maksimaliai naudingos kreditoriams ir skolininkui (bankrutuojančiai įmonei) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2010 m. gruodžio 13 d. nutartis civilinėje byloje *BUAB „Pakrijas“ v. UAB „Bankroto administravimo paslaugos“ ir kt.*, bylos Nr. 3K-3-508/2010). Taigi, bankrutuojančios įmonės administratorius, pradėdamas administruoti bankrutuojančią įmonę ir teikdamas administravimo veiklą, savo veiklą orientuoja į atliktų veiksmų rezultatyvumą ir teisinius principus, kurie užtikrina veiklos bei teisėtų lūkesčių apsaugą. Įmonės administratorius turi pareigą užtikrinti, kad administruojamos įmonės vardu civilinėje apyvartoje bus veikama sąžiningai, o ši

reikalavimą atitinka toks elgesys, kai siekiama nepadaryti žalos, kontrahentams atskleidžiamos reikšmingos su sudaromu sandoriu susijusios aplinkybės, elgiamasi apdairiai ir rūpestingai. Įmonės administratorius privalo veikti taip, kad maksimaliai įmanomai užtikrintų pačios įmonės, kartu ir visų kreditorių teisėtus interesus, vykdydamas bankroto procedūrą, nepažeistų kitų su bankrutuojančia įmone susijusių asmenų interesų, t. y. privalo elgtis sąžiningai ir protingai, apdairiai ir rūpestingai visų asmenų atžvilgiu.

Civilinei atsakomybei kilti būtina įstatyme nustatytų sąlygų visuma: neteisėti skolininko veiksmai (išskyrus įstatyme nustatytas išimtis), priežastinis ryšys tarp neteisėtų veiksmų ir nuostolių, skolininko kaltė (išskyrus įstatymų ar sutarčių išimtis), žala (nuostoliai) (CK 6.246-6.249 straipsniai). Nurodytos įstatyme sąlygos civilinei atsakomybei atsirasti taikytinos ir bankroto administratoriaus civilinės atsakomybės atveju.

Kasatoriai, siekdami pagrįsti sąlygas bankroto administratoriaus civilinei atsakomybei kilti, nurodė, kad bankroto administratorius, vykdydamas bankrutavusios įmonės turto varžytynes, netinkamai atliko pareigą patikrinti nekilnojamojo daikto kadastro duomenis ir pardavė realiai neegzistuojantį daiktą. Apeliacinės instancijos teismas nurodė, kad bankroto administratorius surinko viešojo registro duomenis apie L. M. priklausantį turtą; kadangi nebuvo bendros žemės ir statinių registro sistemos, tai įrašuose apie statinius nebuvo fiksuota, kokiame žemės sklype yra šis statinys; nuvykęs registre nurodytu pastato adresu, administratorius išsiaiškino, kad šiame sklype yra nebaigtas statyti pastatas, tačiau jo baigtumas 60 proc., be to, jis registruotas kitu numeriu; administratorius teismo posėdyje paaiškino, kad pats L. M. negalėjo pasakyti, kur yra jam priklausantis pastatas. Apeliacinės instancijos teismas padarė išvadą, kad administratorius negalėjo gauti kitokių oficialių dokumentų, kad A. P.priklausančiame sklype esantis statinys yra tas pats bankrutuojančiai įmonei priklausantis pastatas, todėl tokius jo veiksmus iš esmės pripažino teisėtais, t. y. vertino kaip nepažeidžiančius kokių nors jo veiklą nustatančių standartų ir atsakomybę perkėlė šį turtą įgijusiems asmenims.

Teisėjų kolegija su tokiu bankroto administratoriaus veiksmų įvertinimu nesutinka ir pažymi, kad asmens veiksmai gali būti pripažinti neteisėtais ne tik tais atvejais, kai šie veiksmai prieštarauja teisės aktų reikalavimams, bet ir tada, kai asmuo nevykdo, netinkamai vykdo ar pažeidžia bendrojo pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2009 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje *UAB „If draudimas“ v. UAB „Vilniaus grūdai“*, bylos Nr. 3K-3-304/2009; kt.). Bankroto administratorius, organizuodamas bankroto procesą ir vykdydamas jam pavedamus darbus, vadovaujasi ĮBĮ, CPK, CK normomis ir kitais teisės aktais. Tačiau bankroto administratoriui civilinė atsakomybė kyla ne tik atlikus veiksmus, kurie prieštarauja teisės aktams, bet ir nevykdant ar netinkamai vykdant pareigas, kurių pagrindą sudaro teisės aktų nustatyti specialūs kvalifikaciniai reikalavimai, aukštesni veiklos bei atsakomybės standartai, specialiosios etikos taisyklės ir bendrieji teisės principai. Minėta, kad administratorius yra savo srities profesionalas ir iš jam taikytinų aukštesnių veiklos ir atsakomybės standartų jam kyla pareiga veikti itin sąžiningai, rūpestingai, atidžiai ir kvalifikuotai. Dėl pirkimo-pardavimo sandorio dalyko fizinio neįmanomumo varžytynių sandoris yra niekinis ir negalioja. Nagrinėjamu atveju varžytynės buvo vykdomos tik pagal registro duomenis, nors realiai nepavyko nustatyti nei paties nekilnojamojo daikto, nei tikslios vietos, kur buvo ar galėjo būti šis daiktas. Klaipėdos apygardos administracinio teismo 2008 m. kovo 7 d. sprendimu nustatyta, kad varžytynes vykdęs K. Š. patvirtino, jog žinojo faktinę situaciją ir varžytynių metu faktiškai pardavė tik įrašą apie nuosavybę. Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į tai, kad dar iki varžytynių AB Turto fondo 2006 m. spalio 16 d. pažymoje buvo nurodomos abejonės dėl realios daikto vietos, paties daikto. Dėl to tokie veiksmai, kai kilus abejonių tiek dėl nekilnojamojo daikto egzistavimo, tiek dėl jo faktinės buvimo vietos, administratorius vykdo varžytynes, iš kurių negali kilti teisėtų padarinių, negali būti pripažįstami atitinkančiais tiek CK normų reikalavimus, tiek bankroto administratoriaus pareigą veikti itin rūpestingai, atidžiai, kvalifikuotai ir sąžiningai. Kadangi nustatytos kitos civilinės atsakomybės sąlygos – žala (kasatorių varžytynėse sumokėta suma, už kurią jie neįgijo kokio nors turto) ir priežastinis ryšys tarp žalos fakto ir neteisėtų veiksmų (žalos atsirado bankroto administratoriui netinkamai vykdant pareigą

parduoti iš varžytynių bankrutuojančios įmonės turtą) – bankroto administratoriaus kaltė yra preziumuojama (CK 6.248 straipsnio 1 dalis).

Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į tai, kad nors bankroto administratorius teismo posėdyje pripažino, jog prieš pat varžytynes informavo varžytynių dalyvius, kad parduodamas ne tas turtas, kuris nurodytas „Informacinių pranešimų“ skelbime dėl vykstančių varžytynių, t. y. supratęs, kad parduodamas ne tas daiktas, kuris yra realiai A. P. priklausančiame žemės sklype, informavo dalyvius, tačiau varžytynių neatšaukė. Tokių veiksmų negalima pripažinti tinkamai atlikta pareiga. Teisėjų kolegija nepripažįsta teisiškai reikšmingu atsakovo (bankroto administratoriaus) argumentą, kad bankrutuojančios įmonės kreditoriai susirinkime įpareigojo administratoriaus įgaliotą asmenį parduoti varžytynėse bankrutuojančios įmonės turtą – nebaigtą statyti gyvenamąjį namą ir jis vykdė šį kreditorių nurodymą. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2010 m. gruodžio 13 d. nutartimi, priimta civilinėje byloje BUAB „Pakrijas“ v. UAB „Bankroto administravimo paslaugos“ ir kt., bylos Nr. 3K-3-508/2010, išaiškinta, kad administratorius nėra besąlygiškai saistomas kreditorių susirinkimo nutarimų, t. y. kreditorių susirinkimas negali duoti administratoriui neteisėtų nurodymų ar pavedimų, o administratorius – tokių pavedimų vykdyti; kreditorių susirinkimas neturi teisės įsiterpti į administratoriaus kompetenciją, kuri jam priskirta. Taigi, netinkamai atlikęs jam kylančią pareigą, bankroto administratorius negali remtis kreditorių susirinkimo nurodymu atlikti tam tikrą veiksmą.

Teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinės instancijos teismas, nepagrįstai teigdamas, kad bankroto administratoriui, vykdančiam varžytynes, taikytini žemesni reikalavimai, netinkamai įvertino bankroto administratoriui taikytinų elgesio standartus ir nepagrįstai jų netaikė atsakovui, todėl pažeidė civilinę atsakomybę reglamentuojančias materialiosios teisės normas.

Dėl pirkėjų atsakomybės

Sprendžiant nuostolių atlyginimo klausimą, turi būti atsižvelgiama ir į nuostolius patyrusio asmens, turėjusio siekti išvengti nuostolių, elgesį (CK 6.259 straipsnio 2 dalis). Akcentuojant byloje bankroto administratoriaus profesinę rūpestingumo pareigą, pažymėtina ir tai, kad analogiška pareiga šiuo atveju turi būti keliami ir kasatoriams. Kasatorius UAB „Generosus dominus“ yra verslo įmonė, kasatorius UAB „Audata“ užsiima ta pačia veikla kaip ir atsakovas – bankrutuojančių įmonių administravimu. Abu turto pirkėjai veikė kaip verslininkai, užsiimantys bankrutuojančių įmonių turto supirkimu. Kasatoriai, kaip ir kiti 2007 m. balandžio 24 d. varžytynių dalyviai, pasirašė atmintinę, kad yra apžiūrėję šio gyvenamojo namo pamatus, papildomos informacijos neprašė, klausimų dėl faktinės daikto vietos nekėlė. Tokiu atveju abiejų kasatorių susitarimas įgyti iš varžytynių daiktą leidžia pripažinti, jog jie neabejotinai žinojo, koks daiktas parduodamas, patikrinimo daikto duomenis Nekilnojamojo turto registre, apžiūrėjo jį realiai ir įvertinę laisva valia pasiūlė už šį turtą atitinkamą kainą.

Verslininko statusas sustiprina reikalavimą sandorio šalims domėtis aplinkybėmis, svarbiomis turtui įgyti. Verslininkas privalo jam prieinamomis priemonėmis pasidomėti, ar įgyjamas turtas egzistuoja, koks tai daiktas, priimant sprendimą pirkti bankrutuojančios įmonės turtą už savo pasiūlytą kainą, vadovautis atidumo, rūpestingumo, protingumo principu ir verslo logika. Nagrinėjamu atveju nustačius, kad bankroto administratorius prieš varžytynes išpėjo dalyvius, jog parduodamas ne tas turtas, kuris nurodytas „Informacinių pranešimų“ skelbime dėl vykstančių varžytynių, t. y. parduodami nebaigto statyti gyvenamojo namo pamatai (baigtumas 19 proc., unikalus Nr. (duomenys neskelbtini), esantys kitam asmeniui priklausančiame žemės sklype, o varžytynių dalyviai pasirašė atmintinę, kad yra apžiūrėję šio gyvenamojo namo pamatus, be to, atsižvelgus į kasatoriams kaip verslininkams taikomus tam tikrus elgesio standartus ir galėjimą veikti atitinkamai tokiu būdu, kad atsiradusios žalos būtų išvengta, realiai neegzistuojančio daikto įsigijimo rizika tenka ir jį įgijusiems asmenims. Dėl to esant nustatytoms aplinkybėms, kad

kasatoriai buvo nepakankamai rūpestingi ir savo veiksmais prisidėjo prie netinkamo prievolės vykdymo, yra pagrindas spręsti, kad kreditorių kaltė sudaro pagrindą mažinti skolininko atsakomybę. Konstatavus, kad dėl prievolės neįvykdymo yra ne tik bankroto administratoriaus, bet ir kasatorių kaltės, nuostoliai dalytini abiem sutarties šalims po lygiai (CK 6.259 straipsnio 1 dalis).

Dėl procesinės bylos baigties ir bylinėjimo išlaidų priteisimo

Pirmiau teisėjų kolegijos konstatuota, kad apeliacinės instancijos teismas netinkamai vertino bankroto administratoriui taikytinus elgesio standartus ir jų atsakovui netaikė, todėl netinkamai aiškino ir taikė civilinę atsakomybę reglamentuojančias materialiosios teisės normas. Pagal apeliacinės instancijos teismo argumentavimą varžytynių sukelti padariniai negali būti pripažįstami neteisėtais, nes pardavėjas neatsako už daikto neatitiktį, jei pirkejas sutarties sudarymo metu apie tai žinojo ar turėjo žinoti, todėl per protingą terminą nepranešęs netenka teisės tuo remtis. Tokie argumentai neatitinka pirmiau nurodytų teisės normų aiškinimo ir taikymo nagrinėjamai situacijai. Dėl to apeliacinės instancijos teismo sprendimas, kuriuo atmestas ieškinys, naikintinas.

Pirmosios instancijos teismas, tenkindamas reikalavimą priteisti nuostolius, tinkamai vertino bankroto administratoriaus veiksmus, susijusius su bankrutuojančios įmonės turto varžytynėse pardavimu, bankroto administratoriaus civilinės atsakomybės aspektu, tačiau, spręsdamas nuostolių atlyginimo klausimą, neatsižvelgė į nuostolius patyrusių asmenų elgesį ir nepagrįstai esant kreditoriaus kaltei netaikė skolininko atsakomybę ribojančių materialiosios teisės normų. Dėl to pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis dėl nuostolių priteisimo taip pat naikintina ir dėl šios dalies priimtinas naujas sprendimas – kasatoriams UAB „Audata“ ir UAB „Generosus dominus“ priteistina iš atsakovo po 5375 Lt žalai atlyginti (CK 6.259 straipsnio 1 dalis); atitinkamai kasatoriams priteistinos įstatymu nustatytos 6 proc. metinės palūkanos už priteistą sumą kiekvienam kasatoriui nuo bylos iškėlimo dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo dienos (CK 6.37 straipsnio 2 dalis, 6.210 straipsnio 2 dalis).

Taip pat naikintina pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo. Kadangi tenkintina ½ dalis reikalavimų, atitinkamai perskirstytinos bylinėjimosi išlaidos, patirtos pirmosios ir apeliacinės instancijos teisme.

Pirmosios instancijos teisme kasatorius UAB „Audata“ sumokėjo 322,50 Lt, kasacinės instancijos teisme – 323 Lt žyminio mokesčio; UAB „Generosus dominus“ – 371,27 Lt žyminio mokesčio pirmosios instancijos teisme, 372 Lt – kasacinės instancijos teisme; už apeliacinį skundą atsakovas sumokėjo 694 Lt žyminio mokesčio. Įvertinus tenkintų reikalavimų dalį ir atlikus tarpusavio įskaitymą, iš atsakovo kasatoriui UAB „Audata“ priteistina 149,25 Lt, kasatoriui UAB „Generosus dominus“ – 199,13 Lt sumokėto žyminio mokesčio.

Pirmosios instancijos teisme kasatorius UAB „Audata“ patyrė 700 Lt, apeliacinės instancijos teisme – 700 Lt, kasacinės instancijos teisme – 1100 Lt atstovavimo išlaidų. Kasatorius UAB „Generosus dominus“ pirmosios instancijos teisme patyrė 2400 Lt; apie patirtas atstovavimo išlaidas apeliacinės ir kasacinės instancijos teismuose nepateikta, todėl teisėjų kolegija dėl jų nesprenžia. Įvertinusi patenkintų reikalavimų dydį, teisėjų kolegija iš atsakovo kasatoriaus UAB „Audata“ naudai priteisia 1250 Lt atstovavimo išlaidų, kasatoriaus UAB „Generosus dominus“ naudai – 1200 Lt atstovavimo išlaidų.

Pirmosios instancijos teisme patirta 94,30 Lt, apeliacinės instancijos teisme – 19,56 Lt, kasacinės instancijos teisme – 96,63 išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu, iš viso – 210,49 Lt. Atsižvelgus į tenkintų reikalavimų dalį, į valstybės biudžetą iš kasatoriaus UAB „Audata“ priteistina 52,62 Lt, iš kasatoriaus UAB „Generosus dominus“ – 52,62 Lt, iš atsakovo – 105,24 Lt tokių išlaidų.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1, 4 punktais, 362 straipsnio 1 dalimi,

n u t a r i a :

Šiaulių apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2011 m. gegužės 2 d. sprendimą ir Šiaulių miesto apylinkės teismo 2010 m. spalio 14 d. sprendimo dalį dėl nuostolių priteisimo panaikinti ir dėl šio reikalavimo priimti naują sprendimą – tenkinti dalį reikalavimo ir priteisti iš atsakovo kooperatinės bendrijos „Jonas ir sūnus“ (j. a. k. 245823620) ieškovų uždarajai akcinei bendrovei „Audata“ (j. a. k. 124199960) ir uždarajai akcinei bendrovei „Generosus dominus“ (j. a. k. 2640318) naudai po 5375 Lt (penkis tūkstančius tris šimtus septyniasdešimt penkis litus) žalai atlyginti, po 6 proc. metinių palūkanų už priteistą kiekvienam kasatoriui sumą nuo bylos iškėlimo dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo dienos.

Panaikinti Šiaulių miesto apylinkės teismo 2010 m. spalio 14 d. sprendimo dalį dėl bylinėjimosi išlaidų priteisimo ir bylinėjimo išlaidas paskirstyti taip:

priteisti iš atsakovo kooperatinės bendrijos „Jonas ir sūnus“ (j. a. k. 245823620) ieškovui uždarajai akcinei bendrovei „Audata“ (j. a. k. 124199960) 149,25 Lt (vieną šimtą keturiasdešimt devynis litus 25 ct), ieškovui uždarajai akcinei bendrovei „Generosus dominus“ (j. a. k. 2640318) – 199,13 Lt (vieną šimtą devyniasdešimt devynis litus 13 ct) sumokėto žyminio mokesčio;

priteisti iš atsakovo kooperatinės bendrijos „Jonas ir sūnus“ (j. a. k. 245823620) ieškovui uždarajai akcinei bendrovei „Audata“ (j. a. k. 124199960) 1250 Lt (vieną tūkstantį du šimtus penkiasdešimt litų), ieškovui uždarajai akcinei bendrovei „Generosus dominus“ (j. a. k. 2640318) – 1200 Lt (vieną tūkstantį du šimtus litų) atstovavimo išlaidų;

priteisti į valstybės biudžetą iš ieškovo uždarnosios akcinės bendrovės „Audata“ (j. a. k. 124199960) 52,62 Lt (penkiasdešimt du litus 62 ct), iš ieškovo uždarnosios akcinės bendrovės „Generosus dominus“ (j. a. k. 2640318) – 52,62 Lt (penkiasdešimt du litus 62 ct), iš atsakovo kooperatinės bendrijos „Jonas ir sūnus“ (j. a. k. 245823620) – 105, 24 Lt (vieną šimtą penkis litus 24 ct) išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu.

Kitą Šiaulių miesto apylinkės teismo 2010 m. spalio 14 d. sprendimo dalį palikti nepakeistą.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai

Dangutė Ambrasienė

Gražina Davidonienė

Antanas Simniškis